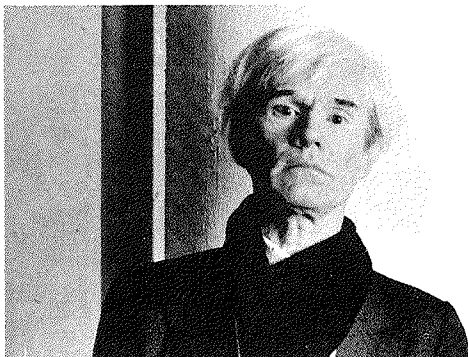

ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL ANDY WARHOL

El teòric alemany Walter Benjamin explicava al seu assaig *L'obra d'art a l'època de la reproductibilitat tècnica* que tota obra d'art és susceptible d'ésser reproduïda amb el dispositiu fotogràfic tantes vegades com es vulgui, la qual cosa destrueix la concepció del fet singular de l'obra, la seva «aura». Andy Warhol extrema, en la pràctica, aquest mecanisme. Observador refinat i extremadament irònic de la vida social nord-americana, Warhol reproduceix amb tota precisió envasos de productes comercials (botelles de Coca-Cola, pots de sopa Campbell), i els grans mites de l'època: el *rock star* (Elvis Presley), la *sex simbol* (Marilyn Monroe), bé representats individualment, a gran format, bé repetits en sèries interminables. Amb les reproduccions, Warhol repeteix la imatge sobre tela blanca o monocroma, amb lleugeres variants d'intensitat.

L'operació de la reproducció requereix la repetició, ambdós termes formen part d'un mateix procés. La reproducció ja es dona en la duplicació. Cada reproducció és una repetició serigràfica, és una multiplicació indefinida del gest en el temps. Amb la reproducció, l'obra d'art deixa de fonamentar-se en l'ordre objectiu del món, i la sèrie es converteix en la dimensió constitutiva de l'obra moderna. En la repetició, l'activitat és la de la còpia d'una còpia d'una còpia d'una enèsima còpia; finalment, el model és esbordellat, degradat, i la còpia última es diferencia del model. D'una seqüència temporal entre les repeticions s'esdevé la diferència (joc de la repetició i de la diferència de Deleuze). Cada reproducció, per tant, en el moment en què transcorre en una temporalitat, no és igual a la següent, i aquesta desigualtat provoca la diferència. Dos moments distints és el que

hi ha de distància entre una repetició i l'altra. En la repetició, el subjecte en descobriment de si mateix, a través de cada repetició s'autoanul·la i esdevé anònim, alhora que recobra la seva personalitat immediatament. El subjecte, en la repetició, no és ningú i representa a tots. Ho ha dit el mateix Warhol: «*En el futur, tothom serà famós, només durant un quart d'hora*».

L'operació de Warhol, el seu «treball», s'inclou dins dels *Poperos* (Pop Art), moviment artístic aparegut als EE.UU. a finals dels 50 i durant els 60 que va sorgir en bona part com a reacció contra l'expressionisme abstracte que havia dominat la dècada anterior (Jackson Pollock, Mark Rothko, William de Kooning). Els *poperos* (Rauschenberg, Johns, Lichtenstein i el mateix Warhol) van revaloritzar l'objecte quotidià i de consum alhora que recuperaven per a l'art, com ja havia fet Duchamp amb els *ready-mades*, l'objecte antiestètic i trivial.

Warhol actua amb una voluntat de repetició, amb la intenció d'ésser una màquina, un dispositiu de producció, el dispositiu de producció essencial del capital. Warhol ens diu la cosa més impensada de l'art contemporani: «*Si jo treballo d'aquesta manera és perquè vull ésser una màquina*». Per què ésser una màquina? Senzillament, perquè la màquina és el secret, el dispositiu, la pulsio del capitalisme. La màquina és un dispositiu de producció. Warhol no permet de cap manera ser el producte del dispositiu, no vol servir-se del dispositiu, ell mateix vol ésser el dispositiu. D'aquesta manera Warhol ha tingut èxit en suprimir la intervenció de l'artista en l'obra d'art. Warhol va dir que voldria ser recordat com

un pot de sopa Campbell. Serà Charles Bukowski qui, més endavant, amb les seves novel·les plenes de sexe i violència resoldrà el problema de Warhol: ésser una màquina? Sí, ara bé, una màquina de viure intensament, d'explotar i de rebentar.

Andy Warhol (Filadèlfia, 1930 - Nova York, 1987), personatge molt mitificat i molt poc conegut, a més d'artista, és va dedicar durant els anys seixanta a Nova York a potenciar grups musicals de caràcter *underground*, com ara The Velvet Underground, amb el seu líder Lou Reed. Eren els moments de la droga dura: l'heroïna, la guerra contra el Vietnam i tota la protesta de la classe intel·lectual nord-americana, la sortida a la superfície d'unes classes socials baixes i confuses: homosexuals, transvestits, *rockers*. El lloc d'operacions era la «Factory», on els productes que es feien, moltes vegades, es presentaven amb una aire de provisionalitat i ja mostraven un valor en ells mateixos. Warhol va ser, també, el realitzador de films llarguissims i muts (*The Kiss, Eat, Sleep*) en els quals es barreja el temps filmic amb el temps real: la cambra enfoca durant hores i hores una persona que està dormint. Posteriorment, amb Paul Morrissey i l'actor Joe d'Alessandro col·laborarà en una trilogia més comercial (*Trash* (Porqueria), *Heat* (Calent) i *Flesh* (Carn)). Del mític *mundillo* suburbial i *underground* a les altes esferes del mercat artístic, Andy Warhol és sempre un fred observador de la vida social del seu país, i carregat de nihilisme, denuncia tant la repressió racista del poder blanc (W.A.S.P.) com fa una apologia de la *star system* (Jacqueline Kennedy).

Carles Ruiz Tossas